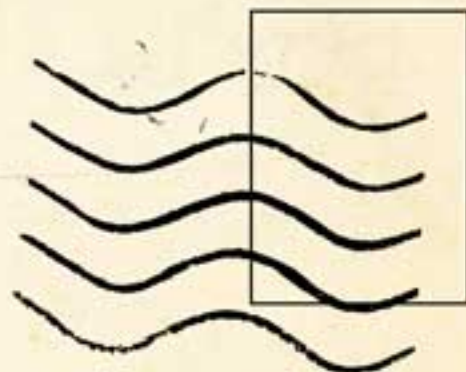

רב שיח במועדון ב-16:00
בנושא: מתכתבים עם עיזבון

משתתפים:
סבינה מסג, משוררת ומתרגמת
שושי בריינר, סופרת ועורכת
עוזי צור, משורר ומבקר אמנות בעתון "הארץ"
אמנים המשתתפים בתערוכה
מנחה: ענת גטניו

פתיחה: שבת, 15.11.08 ב-15:00
אוצרות: ענת גטניו ודרורה דקל

שישי וערבי חג
19:30-21:00
שבת וחג 13:00-15:00
ובתאום טלפוני

קיבוץ כברי מיקוד. 25120
טל. 04-9952252
נייד. 052-8011252
drorad@cabri.org.il

מאיר אגסי
גרי גולדשטיין
איטה גרטנר
דב הלר
דרורה דקל
טליה טוקטלי
רולנדה טייכר יקותיאל
רעיה קרס

מאיר אגסי
גרי גולדשטיין
איטה גרטנר
דב הלר
דרורה דקל
טליה טוקטלי
רולנדה טייכר יקותיאל
רעיה קרס

אוצרות: דרורה דקל, ענת גטניו
עריכה והפקה: דרורה דקל
טקסטים: ענת גטניו
עיצוב גרפי: הדס עוזר
דפוס: אומן נהריה
בתמיכת מנהל תרבות,
משרד התרבות, המדע והספורט

תודות

לאמנים שאפשרו לנו האוצרות,
להכיר ולהכיל את הסיפור האוטוביוגרפי שלהם
לרנה קלינוב על העריכה
לענת גטניו על שותפות אמיתית
והתעמקות בחמרי היצירה שנבחרו לתערוכה
ליניב שפירא ולמשכן לאמנות על שם אתר בעין חרוד
על העזרה והשאלת העבודות
לארנון אבני על צילום עבודת דב הלר
לסדנת ההדפס בירושלים על שיתוף הפעולה
למורטק ואמטל על עזרתם בהשאלת מסכי הפלזמה והתקנתם
לכא"נ, תעשיות כברי בע"מ על התמיכה הכלכלית
בגלריה ובמיוחד באירועי שנת ה-30
לחברי כברי שבלעדיהם לא הייתה לנו גלריה

Amtel
Expect more

MORETECH

מי יכול להיות יורש?

ענת גטניו

השאלה, "מי יכול להיות יורש?" מופיעה באותיות גדולות באתר אינטרנט העוסק בדיני ירושה ועיזבון. "לגבי יורשים שהם בני אדם", נטען בטקסט המפרש, "על פי החוק, רק מי שהיה חי בעת פטירת המוריש כשר לרשת אותו. משום כך, לא ניתן להוריש עיזבון למי שיוולד בעתיד". אך 'באמנות כמו באמנות', מתמוססים כל החוקים ואת מקומם תופסים הפנטסיה, הזיכרון, הגעגוע והחתימה למסע פנימי. בתערוכה זו עוסקים שמונה אמנים - מאיר אגסי, גרי גולדשטיין, איטה גרטנר, דב הלר, דרורה דקל, טליה טוקטלי, רולנדה טייכר יקותיאל ורעיה קרס - בדרכים ישירות ופתלתלות כאחד בעיזבונות מעיזבונות שונים, כשהם מציבים עצמם כיוורשים חוקיים או בלתי-חוקיים.

העיזבונות ה"מטופלים" בעבודות האמנות שבתערוכה נעים בין עיזבון קונקרטי למומצא, ובין עיזבון אותנטי למאומץ. אמנים אחדים (דרורה דקל, רעיה קרס, איטה גרטנר, דב הלר וטליה טוקטלי) מטמיעים בתוך עבודתם, בדרכים ישירות או עקיפות, ייצוג של פריט או פריטים סביבם מתרחש מעשה האמנות. פרטי העיזבון במקרה זה, הם פריטים קונקרטיים אשר נותרו מבן משפחה זה או אחר - פריטים המהווים סוג של קשר פיסי אל

דמויות שנעלמו ואל עולם שאבד. אמנים אחרים בתערוכה (גרי גולדשטיין ורולנדה טייכר יקותיאל) מאמצים אובייקט ממשי אשר איננו שייך למשפחתם ומטמיעים אותו ביצירתם מתוך רצון לפענח דרכו ביוגרפיות נעלמות. ויש המרחיקים לכת וממציאים עיזבונות (מאיר אגסי) על מנת להבנות באמצעותן זהות אישית שלמה יותר.

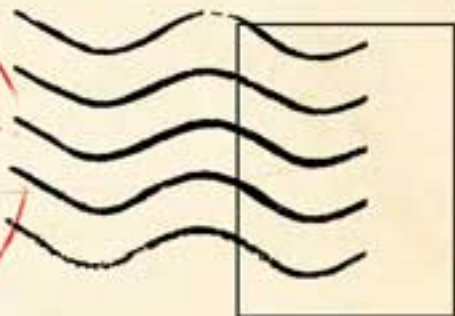
כל האמנים בתערוכה זו מנהלים עיזבון - עיזבון חיים, בין אם הם משחזרים אותו ובין אם הם בוראים אותו במעשה היצירה. הם נוגעים בירושות כאלה ואחרות ואלה כידוע מציפות מנעד רחב מאוד של רגשות. יש הנוגעים בפריט (האותנטי או המושאל) בגעגוע ומעלים דרכו משאלה למגע מחודש עם דמויות משמעותיות או לבניה קוהרנטית יותר של ביוגרפיה מקוטעת, ויש הרואים בו מטען עודף ומכביד ונוגעים בו באמביוולנטיות המכילה כעס וכאב. כמילותיה המתומצתות של לאה גולדברג בשיר "סיום":

"עברי אשר לא אהבתי

שוב נהיה עברי האהוב,....." *

מאיר אבסי, "כמה הערות על החיים כדימוי ממושטש"
מתוך מקרה עבודתו וחיי האבודים של מו קרמר (1920-1993), 1994
ס"מ, אוסף המשכן לאמנות, עין חרוד 17.6/12.6

מאיר אגסי

גרי גולדשטיין

איטה גרטנר

דב הלר

דרורה דקל

טליה טוקטלי

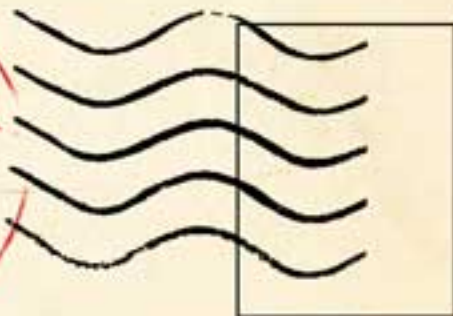
רולנדה טייכר יקותיאל

רעיה קרס

מאיר אגסי ז"ל (אמן, סופר, משורר, מבקר ואספן), בעל האישיות הייחודית, הגה בשלהי שנות השמונים את רעיון "מוזיאון מאיר אגסי" - מבנה מושגי אותו המציא אגסי על מנת להכיל בתוכו עיזבונות כביכול של דמויות שונות רובן בדויות, חלקן נטועות במציאות חיו - דמויות אשר אפשרו לו לייצג את ריבוי הקולות בזהותו המורכבת. לכל דמות בנה אגסי מדור אשר כלל תצלומים, מסמכים, עבודות אמנות ופריטים שונים - מעשה שענה גם על יצר האספנות שלו. הביוגרפיות המיוצגות באוסף ייחודי זה מייצגות מגוון של "אחרויות" אשר מהוות כולן צדדים שונים בדמותו שלו. בתערוכה זו מוצג מקבץ קטן מעיזבוננו המומצא של מו קרמר (יהודי יליד גרמניה שנמלט לפלסטינה ועזב לניו-יורק, אוטוידקט, רשם וחריג בשדה האמנות). היקף העיזבון והיצירה של דמות זו היה הרחב ביותר ונכלל ב"קופסת החיים האבודים" - פעולה בעלת נופח ארכיוני. בקופסה נכלל גם תיק העבודות "כמה הערות על החיים כדימוי מטושטש" ובו תצלומים באיכות ירודה של צלם לא ידוע הקשורים ל"חיו" של מו קרמר.

דב הלר, דודה הלן, הצגת יחיד, צילום, 60/60 ס"מ, 2008

דב הלר מציג בתערוכה זו עבודה מתומצתת הנקראת "הצגת יחיד", צילום המתאר ספסל עץ ומעליו תלויה תמונת אישה ממסוגרת המוארת באור במה כאילו הייתה כוכבת ראשית של הצגה שלא הוצגה. תחושה עזה של ציפיית שווא מתחברת כאן לסיפור האישי של הדמות המצולמת - דודתו הלן קוהן, ממנה שרדו שני פריטים (פורטרט מצולם וגלויה שנשלחה ממנה ב-1940), אותם נצר הלר במשך שנים וסביבם רקם גופי עבודה שונים במהלך שנות יצירתו, כמו למשל סדרת ההדפסים המרגשת "פרימוורה" (מ-2002). הגלויה עמוסת החותמות ושורות כתב היד המסולסל של כותבת הגלויה מהווה מצע לדימויים הקשורים לביוגרפיה האישית של האמן. בתערוכה זו מנסה האמן להעלות את הדמות הנעדרת אל מרכז הבמה ובאמצעותה לנסות ולהאיר פריטים גם בסיפור חיו המכיל פרקים נעלמים.

מאיר אגסי

גרי גולדשטיין

איטה גרטנר

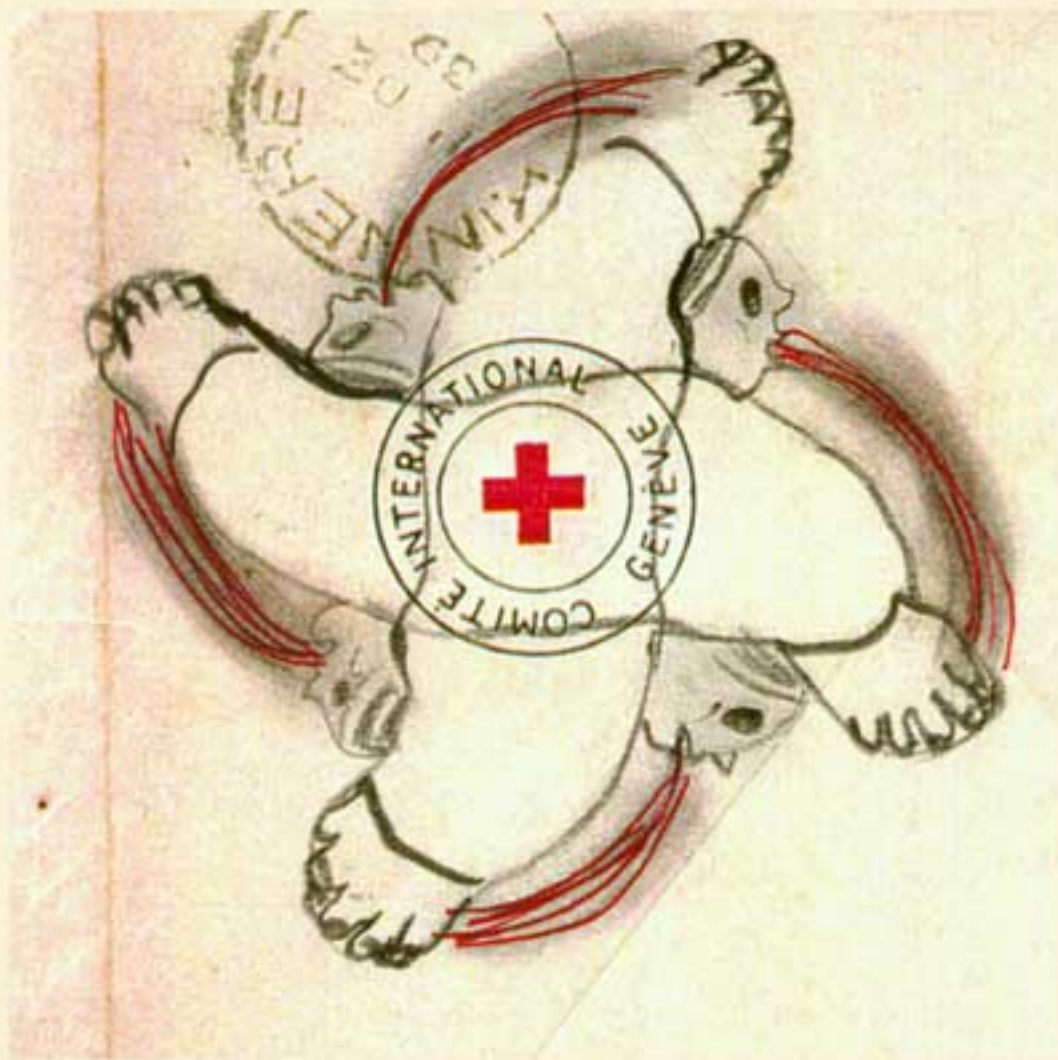
דב הלר

דרורה דקל

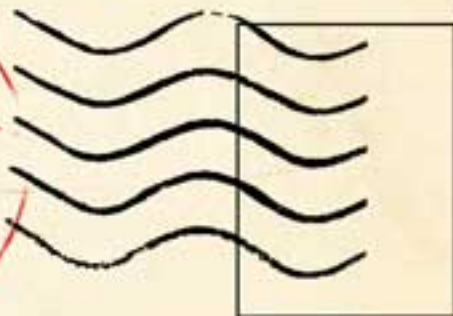
טליה טוקטלי

רולנדה טייכר יקותיאל

רעיה קרס

דרורה דקל, מתוך "מכתבים אדומים", רישום על גבי פרט מצילום מכתב, 2003

הרישומים המוצגים בתערוכה זו לקוחים מתוך "מכתבים אדומים" - פרק בטרילוגיה בה מתייחסת דרורה דקל לשני אובייקטים רבי-משמעות: ספר הילדים "כיפה אדומה", אשר קיבלה מאמה כילדה, וצרוור מכתבים ישנים, אשר ניגלה לעיניה לראשונה עת פתחה את עיזבונה החבוי של אמה. מכתבים אלה נשלחו מסבה וסבתה של האמנית ומחברתה הטובה בשנים שבין 1939-41, מווינה ומצ'כיה הכבושות תחת השלטון הנאצי, וממוענים ליהודית פרינץ (אם האמנית) שנמלטה במסגרת חברת הנוער לקבוצת כנרת שבפלסטינה. עקבות מסע היסטוריים-גיאוגרפיים מוטבעים על גבי מעטפות המכתבים המכילים דפים צחורים עמוסים בכתב יד המעלה תכנים קשים מנשוא. אל תוך המטען הזה חודרת האמנית ברישום אובססיבי המעלה דימויים מן הלא-מודע, דימויי תוקפן-קורבן, ביניהם דמותה המעוותת של "כיפה אדומה" ודימוי של זאב/גבר, המרמזים על תחושות ותודעות הקשורות לתהליכים כואבים ואנומליים של התבגרות. פרץ אקספרסיבי זה של יצירה מנסה לפצח את הקשר הלא מפוענח בין ילדות למוות.

מאיר אגסי

גרי גולדשטיין

איטה גרטנר

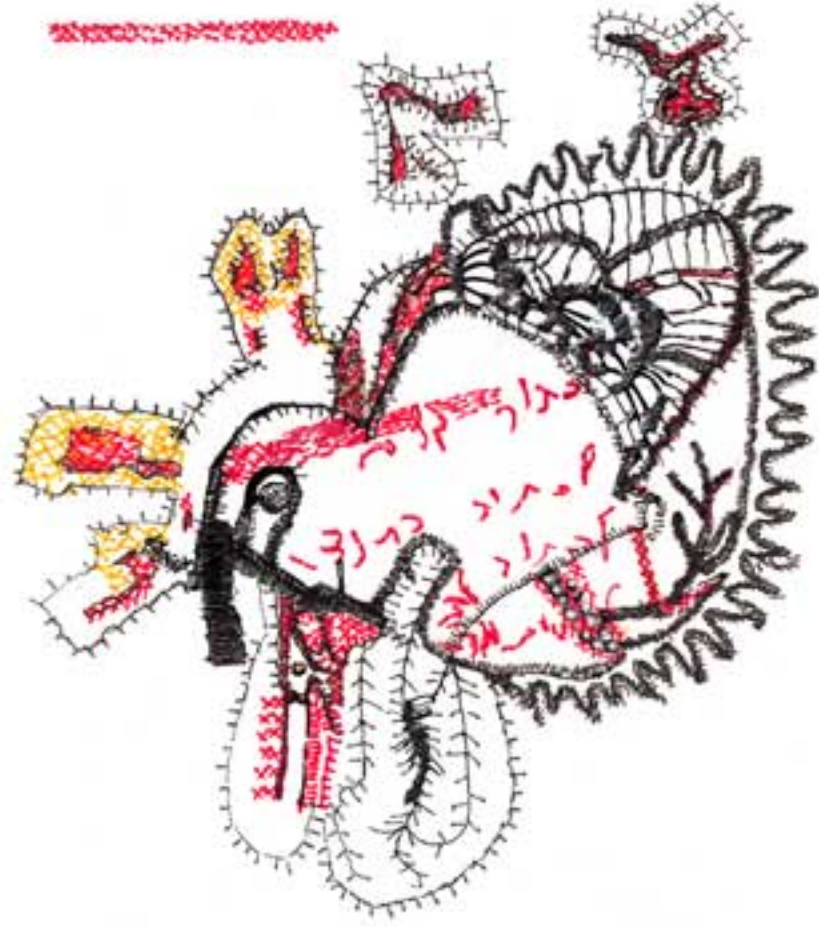
דב היר

דרורה דקל

טליה טוקטלי

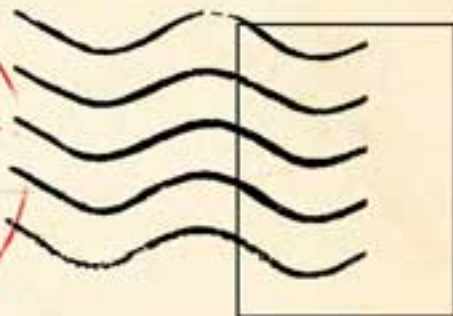
רולנדה טייכר יקותיאל

רעיה קרס

אינאזאנא: סאן

סאזאנא: סאן

איטה גרטנר רושמת בעטים צבעוניים על ניירות לבנים בשפה המדומה
רקמת נשים מסורתית. על אף הנוכחות המובהקת של היבטים נשיים
ביצירתה של גרטנר, לבה של סדרה זו מתמקד בדיאלוג בינה כציירת-
בוגרת (אך גם ילדה, אישה ואם) עם פריט רב-משמעות - עבודת-יד
אשר רקמה אמה (שנפטרה עוד בילדותה), בתכי-רקמה שהיו מעין
אינוונטר טיפוסי שהכינו בנות בשעורי מלאכה, וכיניהם שמה רקום
בלועזית באותיות מסוגגנות. גרטנר מנסה לגעת באמה ובמעשה ידיה
דרך מעשה האמנות, תוך שהיא רושמת/רוקמת תכים בקווים רועדים,
שבורים, עילגים, פצועים, ומתפוררים היוצרים דימויים בלתי-תקניים,
חלקם פיגורות מודעות הניתנות לקריאה ופענוח וחלקם כתמים וקווים
אניגמטיים, הנראים כהצפה של הלא מודע. משפטים אישיים כשל
ילדה/נערה מופנים אל האם כאילו על מנת להמשיך קשר שנגדע או
מעולם לא היה.

מאיר אגסי

גרי גולדשטיין

איטה גרטנר

דב הלר

דרורה דקל

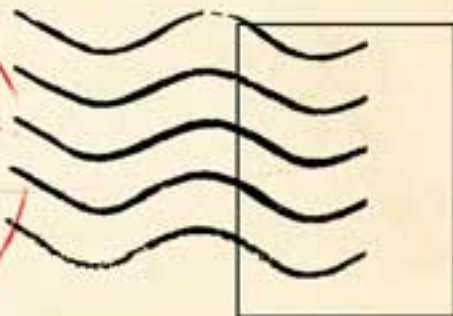
טליה טוקטלי

רולנדה טייכר יקותיאל

רעיה קרס

גרי גולדשטיין, מתוך הסדרה "my younger years" 1984, דיו וצבע גואש על דף ספר, 10.5/17.3 ס"מ

גרי גולדשטיין רושם בסדרה זו על גבי דפים מפורקים מספרו
האוטוביוגרפי של ארתור רובינשטיין, אשר ילדותו ונעוריו
התרחשו בעיר לודז' - העיר בה חיה אם האמן לפני המלחמה.
באמצעות ספר זה התוודע גולדשטיין לקיומה של קהילה
יהודית תוססת, חיה ויוצרת, אשר לא היה לה זכר במורשת
האילמת אותה חווה בבית ילדותו בארה"ב. שנות השמונים
היו גם השנים בהם החל להתוודע בעקיפין לקורות הוריו
במלחמה ההיא. בסדרה "my younger years" מטפל
גולדשטיין באובייקט המייצג סיפור משפחתי לא לו, תוך
שהוא עולה על הטקסט בדימויים צפים, נטולי הקשר -
דימויים אישיים כמו בית, דיוקן, ספינה או חפצים אשר ילכו
ויתרבו עד שימלאו את החלל בעבודותיו המאוחרות יותר.

מאיר אגסי

גרי גולדשטיין

איטה גרטנר

דב הלר

דרורה דקל

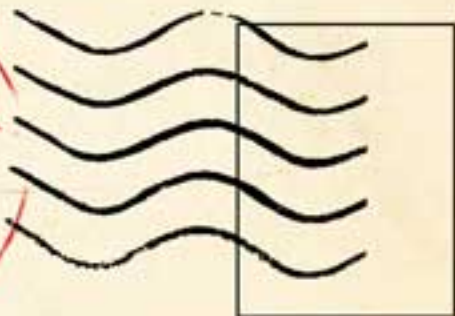
טליה טוקטלי

רולנדה טייכר יקותיאל

רעיה קרס

רעיה קרס, מתוך "קצת מקום למחר", אנימציה, 2003

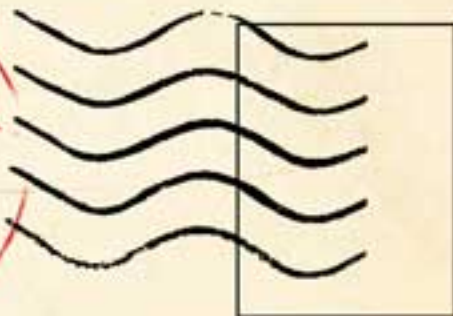

רעיה קרס ידעה כבר לקראת תום לימודיה כי תיגע בדרך זו או אחרת בדמותה של סבתה. בסרט האנימציה הפיוטי "קצת מקום למחר" מציגה קרס בקווי רישום זורמים בצבעי כחול (המאזכרים עיטורי חרסینות מרכז אירופאיות) דמות אישה המתנהלת במטבח ביתה. הפעילות הכמו-שגרתית סביב כלי הפורצלן הולכת ומתעצמת בעמלנות אובססיבית, מלווה בקולה של סבתה רות סרנה קרס (בת למעלה מ-90), המקריאה מכתב (שנגנז והוצפן זה שנים), מכתב שכתבה היא עצמה לארוסה ב-1942, לאחר שנעלם ללא כל סימן חיים, יומיים לפני חתונתם. כדיעבד התברר כי נלקח מצ'כוסלובקיה למחנות ההשמדה. בחירת האמנית להתבונן בפעולות היום יום של סבתה ולהותיר את המטען הרגשי לפס הקול, מעצימה את הפער שבין ההווה לעבר.

מאיר אגסי
גרי גולדשטיין
איטה גרטנר
דב הדר
דרורה דקל
טליה טוקטלי
רולנדה טייכר יקותיאל
רעיה קרס

רולנדה טייכר יקותיאל, "נומי נומי", הצבה (פרט), טכניקה מעורבת, 100/100/100 ס"מ, 2008

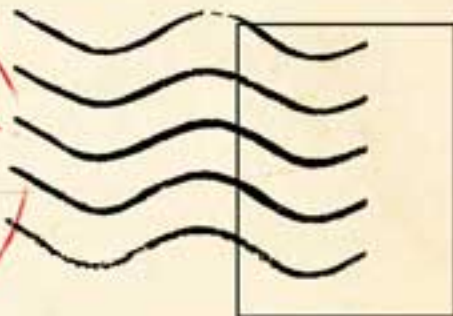

רולנדה טייכר יקותיאל פועלת מתוך להט ודחיפות כשטראומת השואה מניעה את כל מהלכיה. אין מדובר עוד בזיכרון קולקטיבי או אישי, אלא בהטמעה טוטלית של ה"שם" אל ה"כאן". כך קורה כשהיא לוקחת על עצמה להציל משכחה עיזבון אמנותי של הורסט רוזנטל (יהודי אשר נספה באושוויץ), אשר יצר בתוך מתנה כפיה ספרון מאויר הכולל איורי קומיקס וטקסט המתארים את חייו של מיקי מאוס במחנה... ("לפעמים אני שולחת אותו להציג במקומי", אומרת האמנית). מסמך נדיר זה מוטמע בתוך יצירתה של טייכר יקותיאל תוך שהיא יוצרת מן האיורים אהילי חדר ילדים המפיצים אור רך ונעים. אולם בהצבה הנקראת "נומי נומי" היא בונה חדר ילדים בעל פרופורציות מוקטנות, בו תלויות "תמונות קיר" המתגלות כתצוגה של שיקופיות מתוך סדרה קודמת, בה החדירה את דמותו של פינקויו אל גטו ורשה, ושתלה את בוכת העץ בתוך צילומים לצדם של ילדים הנתונים במצבי מצוקה, כסוג של נחמה אנושית.

מאיר אגסי
גרי גולדשטיין
איטה גרטנר
דב הדר
דרורה דקל
טליה טוקטלי
רולנדה טייכר יקותיאל
רעיה קרס

טליה טוקטלי, שייטת, טכניקה מעורבת, 15/9 ס"מ

כלי פוצלן מעודנים, פסלונים מתקתקים וריהוט עץ כבד של משפחה מרכז-אירופאית נעדרת נכחו בבית ילדותה של האמנית טליה טוקטלי כנתון שאי אפשר להתעלם ממנו. יתכן ועיזבון זה הוא שהוביל את האמנית אל הפורצלן ("העדין והקשה מכל החומרים") כחומר הגלם לעשייה האמנותית, תוך שהיא בודקת את גבולות הקרמיקה ומתבוננת עליה באירוניה. פרטי הפיסול קטני המימדים המוצגים בהצבות שונות בתערוכה זו, נוצרו כשכפול חפצים שעיטרו את בית ילדותו של אביה בווינה, ומיגנטו אותה כילדה ישראלית בפרברי תל-אביב. דמות ילד, כלבלב, בלרינה ודימויים נוספים מאבדים את שלמותם המבריקה, משנים זהות מינית, נפגמים ומוכתמים תחת ידיה של האמנית. סצינות קטנות, שבירות ופיוטיות הנוצרות מחדש משקפות מבט פרספקטיבי בוגר, הבוחן מחדש את המטען הכבד אשר נטמע בטבעיות בחוך בית ילדותה.

מאיר אגסי

גרי גולדשטיין

איטה גרטנר

דב הלר

דרורה דקל

טליה טוקטלי

רולנדה טייכר יקותיאל

רעיה קרס

(ט ז צ כ ט ו ס כ ג ו ט פ מ ג ד ו ו ר ט ו א ט מ ט ו ט ו)

וְיָיִן לְשִׁמְחַתְכֶם יְהִי עִם

הַיְהוָה וְעִם אֱלֹהֵיכֶם וְעִם

כָּל הָעָם

וְעִם אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ

וְעִם אֱלֹהֵי הָאָרֶץ

וְעִם אֱלֹהֵי הַיָּם

וְעִם אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם

וְעִם אֱלֹהֵי הַבְּרִיָּה

וְעִם אֱלֹהֵי הַמָּוֶת

וְעִם אֱלֹהֵי הַחַיִּים

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַשְּׁלוֹמִים

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

וְעִם אֱלֹהֵי הַיְּשׁוּעָה

Handwritten signature or initials in Hebrew script.

עוזי צור, צילום